

Децата по пътя на миграцията: Европа обсъди как да изгради по-силна закрила за непридружените деца

8.9.2026 - | Национална мрежа за децата

На 1 септември 2026 г. в Европейския икономически и социален комитет в Брюксел и онлайн се проведе заключителното събитие по европейския проект GUIDE - „Деца по пътя на миграцията: изграждане на по-силна закрила за непридружените деца“. Форумът събра представители на европейски институции, организации за права на децата, професионалисти, работещи с непридружени деца, представители на системите за настойничество и хора с личен опит.

Фокусът на събитието беше върху един от най-съществените въпроси пред европейските системи за закрила: как да гарантираме, че непридруженото дете не остава само не само физически, но и в институционалната система, която трябва да го защитава.

Всяка година в Европа пристигат деца без своите родители или друг възрастен, който да поеме грижата за тях. Много от тях са преживели травма, насилие, експлоатация или опасно пътуване, а част от тях са деца с увреждания или допълнителни потребности от подкрепа. В този контекст ролята на настойниците и законните представители е ключова – те могат да помогнат на детето да се ориентира в сложните процедури, да разбере правата си и да бъде чуто.

Но за да може един възрастен да бъде истинска опора за детето, самата система трябва да подкрепя и него.

Събитието постави в центъра връзката между европейските политики и ежедневната практика. Бяха обсъдени предизвикателствата пред непридружените деца и хората, които ги подкрепят – от липсата на достатъчно знания и практически инструменти до високото натоварване, риска от професионално прегаряне и трудностите при изграждането на доверителна връзка с детето.

Във фокуса бяха и специфичните потребности на децата с увреждания, подкрепата за психичното здраве и преживяната травма, преходът към самостоятелен живот и необходимостта от по-добро взаимодействие между институциите и професионалистите.

Събитието беше открито от Кинг Джу, председател на Борда за социална отговорност към Националния фонд за гражданско сътрудничество, в рамките на Европейския икономически и социален комитет. Контекстът на дискусиата беше поставен чрез личните свидетелства на Давид и Олександра – непридружени деца от Украйна, живеещи в Словакия.

В панела „Voices from the ground“ участваха Алона Куротова от Службата на омбудсмана за децата в Словакия, Диана Димова от България, Димитра Цумани от гръцката мрежа ICSD и Нашин Нуса – човек с личен опит като бежанец в Гърция.

Българският глас - Диана Димова от „Мисия криле“

Особено важен беше приносът на **Диана Димова, изпълнителен директор на фондация**

„Мисия криле“ и обучител по GUIDE, която представи българската перспектива и опита от пряката работа с непридружени деца и професионалистите, които ги подкрепят.

Димова е сред българските експерти, ангажирани с обучението на професионалисти в рамките на GUIDE. Фондация „Мисия криле“ работи дългогодишно с хора в уязвимо положение, включително с бежанци и мигранти.

Участието ѝ пренесе разговора от нивото на политиките към реалността на терен – там, където професионалистите ежедневно се срещат с последствията от липсата на достатъчно ресурси, координация и специализирана подкрепа. Това е и една от основните идеи, които GUIDE поставя във фокуса си: закрилата на непридружените деца не може да бъде ефективна, ако не подкрепяме хората, които ежедневно работят за нея.

Подкрепата за настойниците е подкрепа за децата

Втората панелна дискусия – „From policy commitments to protection in practice“ – постави акцент върху настойничеството като инструмент за закрила на детето, трансграничното сътрудничество, обучението и подкрепата за настойниците, институционалното взаимодействие, правната и политическата реформа, мониторинга и устойчивостта на системите за настойничество.

Сред участниците бяха Изабела Атанациу от Европейската комисия, Тери Смит от European Guardianship Network, Фабиана Адамо от CESIE ETS и Вероника Ковач от European Network on Independent Living.

Особено важен акцент беше поставен върху необходимостта от устойчиви системи за настойничество, които са насочени към детето и способни да отговорят на различните потребности на децата.

Личните свидетелства на Давид и Олександра поставиха разговора в неговия най-важен контекст: зад политиките, процедурите и системите стоят конкретни деца, които имат нужда от сигурност, доверие и възрастен, който да бъде до тях.

Детето следва да не бъде разглеждано единствено като част от миграционна статистика или административна процедура, а като носител на права, мнение и индивидуална история.

В събитието се включиха и представители на **Национална мрежа за децата - Диана Андреева, ръководител „Проекти“, и Белла Дамянова, координатор „Политики за децата“**. Участието им е част от последователната работа на Мрежата по GUIDE, насочена към укрепването на системите за подкрепа на непридружените деца в България и Европа.

В България GUIDE включи обучение на професионалисти, разработване на практически ресурси, карта на услугите и Кръгове за споделяне, които дадоха възможност на професионалистите да обменят опит и да обсъждат предизвикателствата в работата си. Кръговете се проведоха в София, Русе, Бургас и Стара Загора и достигнаха до близо 100 професионалисти, работещи под различна форма с непридружени деца.

Финалното събитие в Брюксел постави резултатите от GUIDE в по-широк европейски контекст и за пореден път насочи към това, че ефективната закрила на непридружените деца изисква не само работещи процедури, но и подготвени и подкрепени професионалисти, добро взаимодействие между институциите и поставяне на най-добрия интерес на детето в центъра.

Защото всяко дете, което преминава през миграция без родител или друг близък възрастен, има нужда не просто от система, която да го регистрира и насочи. **То има нужда от система, която да го види. Да го чуе. И да остане до него.**

<https://nmd.bg/deczata-po-patya-na-migracziyata-evropa-obsadi-kak-da-izgradi-po-silna-zakrila-za-ne-pridruzhenite-decza>